

de jonge wetenschapper **Girija Joshi**

Bronnen zijn nooit neutraal

Na haar bachelor in Delhi had Girija Joshi even genoeg van Indiase geschiedenis. Ze wilde iets heel anders doen: Europese geschiedenis, en wel in Europa. De Indiase studente kwam hierheen voor een researchmaster Europese geschiedenis. Om vervolgens terug te keren bij de Indiase geschiedenis, waar ze nu bijna op is gepromoveerd.

Onoverzichtelijk, vond ze Leiden toen ze aankwam in 2012. ‘Ik ben opgegroeid in Delhi, een miljoenenstad’, vertelt Joshi. ‘Maar als je daar je hele leven woont, ontwikkel je alle reflexen om je weg te vinden. Leiden vond ik juist heel erg onoverzichtelijk, ook al is het een kleine stad. Ik vond het ook erg stil. Gelukkig ontmoette ik snel medestudenten, zowel buitenlandse als Nederlandse, met wie ik bevriend raakte. Door mee te gaan naar borrels en feestjes heb ik steeds beter mijn weg kunnen vinden. Ik voelde me niet meer eenzaam.’ Niet alleen het dagelijks leven was in Leiden heel anders, ook de verhouding tussen docenten en studenten. ‘Ik vond het opmerkelijk hoe vaak je als student om je mening werd gevraagd’, vertelt Joshi. ‘In India is er meer hiërarchie en afstand. Wellicht komt het doordat je in India vooral hoorcolleges krijgt, waardoor je meer moet luisteren. Dat heeft ook voordelen, omdat je daardoor eerst voorkennis opbouwt.’ Ondanks dat Nederlandse studenten volop hun mening geven, ontbreekt het activisme. ‘Dat viel me meteen op’, zegt Joshi. ‘In Delhi waren er

regelmatig protesten of hielden studenten politieke vergaderingen, ook al waren ze in de collegezaal wat meer terughoudend. Dat activisme zag ik in Leiden helemaal niet.’

Bronnen

Om onderzoek te doen naar de impact van kolonisatie op de herderseconomie in en rond Delhi (zie kader), werkt Joshi vooral met geschreven bronnen. ‘De archieven waar ik mijn bronnen uithaal zijn verspreid over de wereld’, legt ze uit. ‘Ik duik in archieven in Delhi, in het archief van de East India Company en de British Library. Ik had geluk dat twee Perzische manuscripten online beschikbaar waren. En ik ben op een Urdu-geschiedenis gestuit van een belangrijke familie uit het gebied, die een kroniek had achtergelaten.’ Het beeld van familie en huishouden dat in de bronnen werd geschetst, verraste Joshi het meest. ‘Je bent natuurlijk opgegroeid met bepaalde ideeën over familie en verwantschap. Door mijn onderzoek realiseerde ik me dat die begrippen heel fluïde zijn. Vooral als je teruggaat in de tijd, zie je dat er niet één definitie van verwantschap is. Het gaat niet alleen om bloedverwantschap, maar ook

om erkenning vanwege gezamenlijke ervaringen en belangen.’

Koloniale blik

De kolonisator laat een groter archief achter dan de gekoloniseerde. Dat maakt het lastig om een geschiedenis vanuit verschillende perspectieven te belichten. ‘Het is belangrijk om beeldvorming in je achterhoofd te houden, als je naar het koloniale archief kijkt’, vertelt Joshi. ‘De droge en empirische vorm geeft de indruk dat de bronnen allemaal erg feitelijk zijn. Maar het is een schijnobjectiviteit. De bronnen zijn gevormd door de perceptie van de koloniale ambtenaar, die vanuit zijn eigen blik zijn werk deed.’

Kortom, historische bronnen zijn nooit neutraal. Joshi: ‘Daar komt bij dat een koloniale context dubbel lastig is, omdat ook de begrippen die gebruikt worden om het verleden te bestuderen hun eigen koloniale wortels hebben. Begrippen die we gebruiken om familie of een gemeenschap te omschrijven, bijvoorbeeld, zijn niet neutraal. Die hebben een Europese kleur.’

Meerdere bronnen naast elkaar leggen, in verschillende talen, is een van de manieren om die eenzijdige blik te vermijden. ‘Tegelijk is het ook een privilege om meerdere bronnen tot je beschikking te hebben’, zegt Joshi. ‘Als je dat niet hebt, kun je de ontwikkeling in de tijd niet goed bestuderen. Zelfs een koloniaal verhaal is niet één verhaal. Door meerdere verhalen naast elkaar te leggen kun je verschillen blootleggen en meer nuance aanbrengen.’ ■

Wat is... het effect van kolonisatie

Joshi bestudeert de effecten van kolonisatie op de plaatselijke econo-

mie en de gemeenschapsvorming in Delhi en het platteland eromheen. Vóór de Britse kolonisatie heerste er een herderseconomie in dat gebied. De Britten probeerden de herderseconomie te

marginaliseren en in plaats daarvan een boereneconomie op te zetten. Het gebied, dat op de rand van een woestijn ligt, was echter niet geschikt voor intensieve landbouw. De poging om de herders

hun nomadische bestaan te laten vervuilen voor het boerenleven op een vaste plek, slaagde niet. Joshi onderzoekt welke impact dit heeft gehad op de herders en wat dit betekende voor hun identiteit.